

บทที่ 8

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องผลการสอนโดยใช้หุ่นจำลองทารกแรกเกิดร่วมกับการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดาและมารดาต่อความรู้ เจตคติ และทักษะ ของบิดาในการดูแลทารกแรกเกิด ใช้วิธีวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) แบบสองกลุ่ม คือ กลุ่มบิดาที่ได้รับการสอน โดยใช้หุ่นจำลองทารกแรกเกิดร่วมกับการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดาและมารดา กับ กลุ่มบิดาที่ได้รับการสอนตามปกติวัดผลก่อนและหลังการทดลอง (Pre-test Post-test Control Group Designs)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ บิดาที่มีบุตรคนแรกของครอบครัวที่พาภรรยามารับบริการที่แผนกสูติกรรมในโรงพยาบาลกาฬสินธุ์ ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเทศบาลหรือชานเมือง

กลุ่มตัวอย่าง

คือ บิดาที่มีบุตรคนแรกของครอบครัวที่พาภรรยามารับบริการที่แผนกสูติกรรมในโรงพยาบาลกาฬสินธุ์ ระหว่างวันที่ 27 พฤษภาคม - 15 กันยายน พ.ศ. 2539 จำนวน 30 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มีคุณสมบัติดังนี้

คุณสมบัติของบิดา

1. เป็นบิดาที่มีบุตรคนแรก
2. มีความพร้อมและยินดีเข้าร่วม โครงการวิจัย

คุณสมบัติของมารดา

1. ตั้งครรภ์แรก ครบกำหนด
2. มารับบริการฝากครรภ์ คลอด และพักฟื้นระยะหลังคลอดที่โรงพยาบาล

กาฬสินธุ์

3. ไม่มีภาวะแทรกซ้อนทางอาศุรศาสตร์ เช่น เอคต์ ไวรัสตับอักเสบบี
4. อาศัยอยู่ครอบครัวเดียวกับบิดา
5. มีความพร้อมและยินดีเข้าร่วม โครงการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ได้ ผู้วิจัยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มทดลอง หมายถึง กลุ่มบิดาที่ได้รับการสอนโดยใช้นุ่นจำลองทารกแรกเกิด ร่วมกับการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดาและมารดาในเรื่องการดูแลทารกแรกเกิด จำนวน 15 คน

กลุ่มควบคุม หมายถึง กลุ่มบิดาที่ได้รับการสอนตามปกติในเรื่องการดูแลทารกแรกเกิด จำนวน 15 คน

การจัดกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยจัดกลุ่มตัวอย่างโดยการจับคู่กลุ่มตัวอย่างให้แต่ละคู่มีคุณสมบัติเหมือนกัน หรือใกล้เคียงกัน ดังนี้

1. มีอายุเท่ากันหรือแตกต่างกันไม่เกิน 2 ปี
2. มีระดับการศึกษาเท่ากันหรือใกล้เคียงกัน
3. มีลักษณะครอบครัวคล้ายคลึงกัน

จากนั้นนำมาทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับสลากเพื่อแบ่งกลุ่มการสอนเป็นคู่ตามคุณสมบัติที่เหมือนกันเข้ากลุ่มควบคุมหรือกลุ่มทดลอง เมื่อมีกลุ่มตัวอย่างรายใหม่ที่มีคุณสมบัติเหมือนกัน ก็จะถูกจัดให้เข้ากลุ่มควบคุมหรือกลุ่มทดลองที่เหลือ คำเนิการเช่นนี้ไปเรื่อยๆ จนได้กลุ่มตัวอย่างครบตามกำหนด คือ กลุ่มควบคุม 15 คน กลุ่มทดลอง 15 คน

การสร้างเครื่องมือวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้า ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องที่เกี่ยวกับการมีปฏิสัมพันธ์ของบิดามารดาและทารกในระยะหลังคลอด การดูแลทารกแรกเกิด การให้การพยาบาลมารดาทารกและครอบครัวในระยะหลังคลอด ในส่วนของเนื้อหาที่เกี่ยวกับการดูแลทารกแรกเกิด ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือจากผลการวิจัยของ อรวรรณ เกตุแก้ว (2531) ซึ่งได้สร้างแผนการสอนการดูแลทารกแรกเกิดไว้และในส่วนของเนื้อหาที่เกี่ยวกับการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดาและมารดาในการดูแลทารกแรกเกิด ผู้วิจัยใช้นแนวคิดจาก จินคณา ปิงฆางค์

(2531) ซึ่งได้สร้างเครื่องมือเพื่อศึกษาพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ของแม่กับลูกในโครงการสอนลูกให้ฉลาด มาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือวิจัยในการวิจัยครั้งนี้

2. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นในส่วนของกรณีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและทารก ในขณะที่ดูแลทารก จากการสัมภาษณ์และสังเกตพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ในการดูแลทารกของบิดามารดา ที่แผนกห้องคลอดโรงพยาบาลกาศินธุ์ ซึ่งเป็นบิดามารดาหลังคลอดบุตรคนที่สองขึ้นไปที่ผ่านมาประสบการณ์ผ่านการดูแลทารกแรกเกิดมาก่อน จำนวน 10 คู่ โดยผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์และสังเกต ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยแนะนำตนเองแก่บิดามารดา

2.2 ขออนุญาตบิดามารดาในการสังเกตพฤติกรรมดูแลทารกแรกเกิด

2.3 ในขณะที่บิดามารดาดูแลทารกแรกเกิด ผู้วิจัยจะคอยช่วยเหลือและนิเทศอย่างใกล้ชิด พร้อม ๆ กับสังเกตพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น แล้วจดบันทึกไว้

2.4 หลังการดูแลทารกผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์บิดามารดาว่าในขณะที่ดูแลทารกแต่ละกิจกรรม บิดามารดาพูดคุยกับทารกและพูดคุยกับทารกอย่างไรบ้าง และบิดามารดามีการพูดคุยกันเรื่องอะไรบ้าง

2.5 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการสังเกต จากการอ่านตำรา และการวิเคราะห์เอกสารงานวิจัยต่าง ๆ มาจัดหมวดหมู่และชกร่างเป็นแนวทางในการสร้างแผนการสอนร่วมกับการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดาและมารดาเรื่องการดูแลทารกแรกเกิด

3. สร้างแผนการสอนร่วมกับการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดาและมารดา เรื่องการดูแลทารกแรกเกิด ซึ่งมีเนื้อหา ดังนี้

3.1 วัตถุประสงค์ในการเรียนการสอน

3.2 เนื้อหา

- การช่วยเหลือมารดาให้นมแก่ทารก
- การป้องกันการติดเชื้อแก่ทารก
- การดูแลด้านจิตใจและการส่งเสริมพัฒนาการของทารก
- การทำความสะอาดร่างกายทารก (การอาบน้ำ การสระผม การเปลี่ยนผ้าอ้อม และการสวมเสื้อผ้า)

- การดูแลทารกเพื่อป้องกันอาการผิดปกติที่พบบ่อย

3.3 กิจกรรมการเรียนการสอน

3.4 การมีปฏิสัมพันธ์

- ทักษะที่ใช้สำคัญ
- ทักษะที่ไม่ใช้สำคัญ

3.5 สื่อการสอน

3.6 การประเมินผล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ประเภท คือ

1. เครื่องมือในการดำเนินการทดลอง
2. เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือในการดำเนินการทดลอง

1.1 เครื่องมือในการดำเนินการทดลองของกลุ่มทดลอง

1.1.1 แผนการสอนร่วมกับการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดาและมารดาเรื่องการดูแลทารกแรกเกิด

1.1.2 หุ่นจำลองทารกแรกเกิดและเครื่องมือใช้สำหรับการดูแลทารกแรกเกิดขณะดำเนินการทดลอง

1.1.3 ภาพพลิกเรื่องการดูแลทารกแรกเกิดสำหรับคุณพ่อคนใหม่

1.1.4 คู่มือปฏิสัมพันธ์สำหรับคุณพ่อ คุณแม่

1.2 เครื่องมือในการดำเนินการทดลองของกลุ่มควบคุม

1.2.1 แผนการสอนเรื่องการดูแลทารกแรกเกิด

1.2.2 หุ่นจำลองทารกแรกเกิดและเครื่องมือใช้สำหรับการดูแลทารกแรกเกิดขณะดำเนินการทดลอง

1.2.3 ภาพพลิกเรื่องการดูแลทารกแรกเกิดสำหรับคุณพ่อคนใหม่

2. เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 แบบสอบถามข้อมูลด้านสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ ชื่อ อายุ ที่อยู่ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ลักษณะของครอบครัวที่อยู่อาศัย และเพศของบุตร

2.2 แบบทดสอบความรู้ของบิดาในการดูแลทารกแรกเกิดเป็นแบบปรนัย
เลือกตอบ (Multiple choice) 4 ตัวเลือก ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาการดูแลทารกแรกเกิด ดังนี้ การ
ช่วยเหลือมารดาให้นมแก่ทารก 10 ข้อ การป้องกันการติดเชื้อแก่ทารก 8 ข้อ การดูแลด้าน
จิตใจและการส่งเสริมพัฒนาการของทารก 6 ข้อ การทำความสะอาดร่างกายทารก (การ
อาบน้ำ การสระผม การเปลี่ยนผ้าอ้อม และการสวมเสื้อผ้า) 6 ข้อ และการดูแลทารกเพื่อ
ป้องกันอาการผิดปกติที่พบบ่อย 10 ข้อ รวมทั้งหมด 40 ข้อ โดยกำหนดคะแนนแต่ละข้อไว้
ดังนี้ คำตอบถูกต้องได้ 1 คะแนน คำตอบผิดได้ 0 คะแนน และกำหนดเกณฑ์ตัดสินระดับ
คะแนนดังนี้

คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 60 ของคะแนนรวมถือว่ามีความรู้ในการดูแลทารก
แรกเกิดในระดับน้อย

คะแนนร้อยละ 60-80 ของคะแนนรวมถือว่ามีความรู้ในการดูแลทารก
แรกเกิดในระดับปานกลาง

คะแนนสูงกว่าร้อยละ 80 ของคะแนนรวมถือว่ามีความรู้ในการดูแลทารก
แรกเกิดในระดับมาก

2.3 แบบวัดเจตคติของบิดาในการดูแลทารกแรกเกิด ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการ
ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบกับแนวคิดของ
ศิริพร สิงหจินดาวงศ์ (2537) ที่สร้างเครื่องมือวัดเจตคติของมารดาในการดูแลบุตร มาเป็น
แนวทางในการสร้างให้เหมาะสมกับการวิจัยในครั้งนี้ ลักษณะแบบวัดจะเป็นมาตราลิเคิร์ต
(Likert Scale) 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย
อย่างยิ่ง โดยให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียว ซึ่งมีทั้งเจตคติทางบวก จำนวน 20 ข้อ และ
ทางลบ จำนวน 20 ข้อ รวมเป็น 40 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คำตอบ	เจตคติทางบวก (คะแนน)	เจตคติทางลบ (คะแนน)
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

และเกณฑ์กำหนดตัดสินระดับคะแนน 3 ระดับ คือ
คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.49 ถือว่าเจตคติทางลบหรือมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการดูแล
ทารกแรกเกิด

คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.99 ถือว่าเจตคติปานกลางต่อการดูแลทารกแรกเกิด
คะแนนเฉลี่ย 4.00-5.00 ถือว่ามีเจตคติทางบวกหรือมีเจตคติที่ดีต่อการ
ดูแลทารกแรกเกิด

2.4 แบบสังเกตทักษะของบิดาในการดูแลทารกแรกเกิดแบ่งเป็น 2 ชุด คือ

2.4.1 แบบสังเกตทักษะของบิดาในการดูแลทารกแรกเกิด ผู้วิจัยได้สร้าง
ขึ้นโดยศึกษาจากตำรา วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับแนวคิดของ ศิริพร
สิงห์จินดาวงศ์ (2537) ที่สร้างแบบวัดทักษะการดูแลบุตรของมารดาเป็นแนวทางในการสร้าง
เครื่องมือให้เหมาะสมกับงานวิจัยในครั้งนี้ แบบวัดจะมีลักษณะเป็นแบบตรวจขั้นรายการ
(Check list) การดูแลทารกแรกเกิดเป็นรายชื่อ สำหรับให้ผู้วิจัยสังเกตและบันทึกโดยทำ
เครื่องหมายในช่องว่างการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามความเป็นจริงที่สังเกตได้ในแต่ละ
พฤติกรรม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ ทักษะในการช่วยเหลือมารดาให้นมแก่ทารก 7 ข้อ ทักษะการ
ป้องกันการติดเชื้อแก่ทารก 13 ข้อ ทักษะในการดูแลความสะอาดร่างกายทารก (การอาบน้ำ
การสระผม การเปลี่ยนผ้าอ้อม และการสวมเสื้อผ้า) 39 ข้อ ทักษะในการดูแลด้านจิตใจ และ
การส่งเสริมพัฒนาการของทารก 11 ข้อ ทักษะในการดูแลทารกเพื่อป้องกันอาการผิดปกติที่
พบบ่อย 13 ข้อ รวมทั้งหมด 83 ข้อ ซึ่งมีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

ปฏิบัติตามพฤติกรรมย่อยที่กำหนดในแบบสังเกต 1 คะแนน

ไม่ได้ปฏิบัติตามพฤติกรรมย่อยที่กำหนดในแบบสังเกต 0 คะแนน

2.4.2 แบบสังเกตทักษะการมีปฏิสัมพันธ์ของบิดาในการดูแลทารกแรกเกิด
ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยพัฒนาเครื่องมือจากผลการวิจัยของ จินตนา
ปิ่นทวงศ์ (2531) ซึ่งได้สร้างแบบสังเกตของพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ของแม่กับลูกในโครงการ
สอนลูกให้ฉลาด

แบบสังเกตชุดนี้ไม่มีคะแนนเต็ม กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนตาม
ความดีที่สังเกตได้ ความดีละ 1 คะแนน

การกำหนดเกณฑ์ตัดสินระดับคะแนน

นำคะแนนที่ได้จากการสังเกตทักษะการดูแลทารกแรกเกิดและการ
สังเกตทักษะการมีปฏิสัมพันธ์ของบิดาในการดูแลทารกแรกเกิดทั้งหมด ทั้งก่อนการสอนและ
หลังการสอน จัดเรียงลำดับคะแนนจากคะแนนต่ำสุดไปหาคะแนนสูงสุดของบิดาในกลุ่ม

ตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม จากนั้นหาช่วงห่างของคะแนนสูงสุดกับคะแนนต่ำสุด (ค่าพิสัย) ซึ่งคะแนนสูงสุดของบิดาในกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ได้เท่ากับ 203 คะแนนต่ำสุดของบิดาในกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ได้ เท่ากับ 25 เมื่อนำค่า คะแนนที่ได้มาหาช่วงห่างของคะแนน (ค่าพิสัย) แล้วหารด้วยจำนวนระดับคะแนนในการแบ่ง คือ 3 ระดับ (มาก ปานกลาง น้อย) ได้ดังนี้

$$\frac{203 - 25}{3} = 59.33 \text{ (คิดเป็นจำนวนเต็ม 59)}$$

3

ดังนั้นสามารถกำหนดเกณฑ์ตัดสินระดับคะแนนได้ ดังนี้

- ช่วงคะแนน 25-84 (25 + 59) ถือว่ามีทักษะในการดูแลทารกแรกเกิดใน
ระดับน้อย
- ช่วงคะแนน 85-144 (85 + 59) ถือว่ามีทักษะในการดูแลทารกแรกเกิดใน
ระดับปานกลาง
- ช่วงคะแนน 145-204 (145 + 59) ถือว่ามีทักษะในการดูแลทารกแรกเกิดใน
ระดับมาก

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือที่ใช้ดำเนินการทดลอง ซึ่งได้แก่ แผนการสอนร่วมกับการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดาและมารดาในการดูแลทารกแรกเกิด ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 13 ท่าน คือ แพทย์และนักจิตวิทยาที่มีประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับจิตวิทยาพัฒนาการเด็กและครอบครัว สูติแพทย์ อาจารย์พยาบาลและพยาบาลผู้เชี่ยวชาญ ด้านการพยาบาลสูติศาสตร์ และการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ พิจารณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ความชัดเจนและเหมาะสมการใช้ภาษา ถ้าผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นตรงกัน 10 ใน 13 ท่าน ถือว่ามีความตรงตามเนื้อหา และในส่วนของแบบทดสอบความรู้ แบบวัดเจตคติ แบบสังเกตทักษะการดูแลทารกแรกเกิดและแบบสังเกตทักษะการมีปฏิสัมพันธ์ของบิดาในการดูแลทารกแรกเกิด ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 ท่าน คือ สูติแพทย์ อาจารย์พยาบาล และพยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านการพยาบาลสูติศาสตร์ และการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ พิจารณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ความชัดเจนของการใช้ภาษา ความครบถ้วน ครอบคลุม ถ้าผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นตรงกัน 8 ใน 10 ท่าน ถือว่ามีความตรงตามเนื้อหา พร้อมทั้งนำข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิ ปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำเครื่องมือไปทดลองใช้ต่อไป

2. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบความรู้ แบบวัดเจตคติ และแบบสังเกตทักษะการดูแลทารกแรกเกิดและแบบสังเกตทักษะการมีปฏิสัมพันธ์ของบิดาในการดูแลทารกแรกเกิดที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษา และได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับบิดาที่มีบุตรคนแรกที่รับไว้ในแผนกห้องคลอด โรงพยาบาลตำรวจ ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง โดยให้บิดา 30 คน ทดลองทำแบบทดสอบความรู้ แบบวัดเจตคติ ได้ผลดังนี้

2.1.1 แบบทดสอบความรู้ของบิดาในการดูแลทารกแรกเกิด

- นำมาตรวจสอบหาค่าระดับความยากง่าย (Level of Difficulty) โดยใช้สูตรของจอห์นสัน (Johnson) ที่มีผลค่าความยากง่าย 0.83-0.93 13 ข้อ ซึ่งคะแนนระดับนี้เป็นข้อสอบที่อยู่ในระดับง่ายเกินไป และมีข้อสอบที่มีผลค่าความยากง่าย 0.37-0.80 27 ข้อ จะเห็นได้ว่า ผลการตรวจสอบค่าระดับความยากง่ายของแบบทดสอบความรู้ มีข้อสอบที่ง่ายเกินไป 13 ข้อ ไม่มีข้อสอบที่จัดว่ายากเกินไป ส่วนอีก 27 ข้อ ถือว่าเป็นข้อสอบที่อยู่ในระดับปานกลาง มีคุณภาพพอที่จะนำไปใช้ได้

- นำมาหาค่าอำนาจจำแนก (Power Discrimination) โดยใช้สูตรของฟินเลย์ (Finley) พบว่า มีข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกค่า (0.06-0.13) จำนวน 9 ข้อ ข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป จำนวน 31 ข้อ

- นำข้อสอบจำนวน 27 ข้อ ที่มีผลความยากง่ายในระดับปานกลาง มาหาความเที่ยงของแบบทดสอบโดยใช้สูตรของ กูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson's Method) ได้ผลค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.81 ผู้วิจัยนำผลของการทดสอบความรู้มาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งผลที่ได้มีข้อสอบในระดับง่ายเกินไป 13 ข้อ ข้อสอบที่มีอำนาจจำแนกค่า 9 ข้อ เมื่อรวมข้อสอบที่ใช้ไม่ได้ (มีความง่ายเกินไปและมีอำนาจจำแนกต่ำ) มีจำนวน 13 ข้อ อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำให้ปรับตัวเลือกให้เป็นตัวเลือกที่ดีขึ้น ตัดออกและเพิ่มบางข้อในข้อสอบจำนวน 13 ข้อที่ใช้ไม่ได้ แล้วนำข้อสอบจำนวน 13 ข้อ ที่ปรับปรุงแล้ว และนำไปทดลองใช้อีกครั้งหนึ่งโดยใช้ประชากรแทนเดิมคือ 30 คน จากการทดลองใช้ครั้งที่สองในจำนวนข้อสอบ 13 ข้อ มีค่าความยากง่าย 0.43-0.73 และค่าอำนาจจำแนก 0.20-0.80 และมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.80

- และเมื่อหาความเที่ยงของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยนำคะแนนการสอบก่อนสอบของกลุ่มตัวอย่าง (Pre-test) มาคำนวณหาความเที่ยง ได้ค่าความยากง่าย 0.33-0.78 และค่าอำนาจจำแนก 0.20-0.80 และมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.81

2.1.2 แบบวัดเจตคติของบิดาในการดูแลทารกแรกเกิด

- นำมาตรวจสอบโดยหาความเที่ยง ใช้สูตรสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของครอนบาค (Cronbach's Coefficient Alpha) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.83

2.1.3 แบบสังเกตทักษะของบิดาในการดูแลทารกแรกเกิด

ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย 1 คน ร่วมกันสังเกตทักษะของบิดาในการดูแลทารกแรกเกิดจำนวน 5 ราย โดยสังเกตตามแบบสังเกตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จนครบทั้ง 5 เรื่อง ได้แก่ การช่วยเหลือมารดาให้นมแก่ทารก การป้องกันการติดเชื้อแก่ทารก การทำความสะอาดร่างกายทารก (การอาบน้ำ การสระผม การเปลี่ยนผ้าอ้อม และการสวมเสื้อผ้า) การดูแลด้านจิตใจและการส่งเสริมพัฒนาการของทารก และการดูแลทารกเพื่อป้องกันอาการผิดปกติที่พบบ่อย รวมพฤติกรรมย่อยทั้งหมดมี 83 ข้อ จากนั้นได้คะแนนที่ได้จากผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยมาหาความเที่ยง โดยหาความสอดคล้องระหว่างผู้สังเกต (Interobserver Reliability) ตามวิธีของ วิลเลียม เอ สกอตต์ (William A. Scott) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.94

2.1.4 แบบสังเกตทักษะการมีปฏิสัมพันธ์ของบิดาในการดูแลทารกแรกเกิด

ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย 1 คน ร่วมกันสังเกตทักษะการมีปฏิสัมพันธ์ของบิดาในขณะดูแลทารกแรกเกิด จำนวน 5 คู่ ซึ่งครอบคลุมสถานการณ์ในเรื่อง การช่วยเหลือมารดาให้นมแก่ทารก, การทำความสะอาดร่างกายทารก (การอาบน้ำ การสระผม การเปลี่ยนผ้าอ้อม และการสวมเสื้อผ้า) และการดูแลด้านจิตใจ และการส่งเสริมพัฒนาการของทารก จากนั้นนำคะแนนที่ได้จากผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยมาหาความถี่โดยหาความสอดคล้องระหว่างผู้สังเกต (Interobserver Reliability) ตามวิธีของ วิลเลียม เอ สกอตต์ (William A. Scott) เช่นเดียวกับแบบสังเกตทักษะของบิดาในการดูแลทารกแรกเกิด ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.92

2.1.5 นำแผนการสอนร่วมกับการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดาและมารดา เรื่องการดูแลทารกแรกเกิดไปทดลองใช้กับบิดาที่ทำแบบทดสอบความรู้ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 23 คะแนน จำนวน 5 ราย รวมทั้งศึกษาความเป็นไปได้ของการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดาและมารดาในขณะดูแลทารกแรกเกิด ตามเนื้อหาในแผนการสอน ภายหลังสอนให้บิดาทำแบบทดสอบความรู้ แบบวัดเจตคติ และผู้วิจัยสังเกตทักษะของบิดาในการดูแลทารกแรกเกิด รวมทั้งสังเกตการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดาและมารดาที่เกิดขึ้น

จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาคำนวณหาค่า t เพื่อประเมินผลว่า การสอนร่วมกับการมีปฏิสัมพันธ์จะทำให้บิดามีความรู้ เจตคติ ทักษะ และการมีปฏิสัมพันธ์ในการดูแลทารกแรกเกิดเพิ่มขึ้นหรือไม่ โดยใช้ค่าทดสอบที (Paired t -test) ได้ผลดังนี้คือ

- แบบทดสอบความรู้ ได้ค่าที่ = 13.00 แสดงว่าผลของการสอนทำให้คะแนนความรู้ก่อนและหลังสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
- แบบวัดเจตคติ ได้ค่าที่ = 6.00 แสดงว่าผลของการสอนทำให้คะแนนเจตคติก่อนและหลังสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
- แบบสังเกตทักษะได้ค่าที่ = 23.13 แสดงว่าผลของการสอนทำให้คะแนนทักษะก่อนและหลังสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
- แบบสังเกตทักษะการมีปฏิสัมพันธ์ ได้ค่าที่ = 6.27 แสดงว่าผลของการสอนทำให้คะแนนการมีปฏิสัมพันธ์ก่อนและหลังสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปได้ว่าแผนการสอนร่วมกับการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดาและมารดา เรื่อง การดูแลทารกแรกเกิดมีประสิทธิภาพดีสามารถใช้สอนได้

วิธีการดำเนินการสอนบิดาในกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม

1. กลุ่มทดลอง

ภายหลังที่ผู้วิจัยจัดบิดาในแต่ละคู่ แยกเข้ากลุ่มทดลองหรือกลุ่มควบคุมได้แล้ว ผู้วิจัยดำเนินการสอนบิดาในกลุ่มทดลองดังนี้

1.1 สอนบิดาโดยมีมารดาเข้าร่วมรับฟังด้วย การสอนในช่วงแรกจะเป็นการบรรยาย สาธิต เรื่องการดูแลทารกแรกเกิด โดยใช้หุ่นจำลองทารกแรกเกิดประกอบการเรียน การสอนในระยะก่อนคลอดที่แผนกฝากครรภ์ เมื่อเข้าสู่ระยะหลังคลอด จะเป็นการสอนและให้บิดาปฏิบัติกรดูแลทารกแรกเกิดกับทารกจริง

1.2 หลังจากสิ้นสุดการบรรยาย สาธิต ผู้วิจัยเริ่มดำเนินการฝึกปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและทารกทันที ซึ่งในการมีปฏิสัมพันธ์ในการดูแลทารกแรกเกิดของบิดา มีขั้นตอนดังนี้

1.2.1 ระยะเริ่มบทสนทนา (Initial Phase)

เป็นระยะเตรียมบิดาเพื่อฝึกทักษะการดูแลทารกแรกเกิดในแต่ละสถานการณ์ ภายหลังจากรับฟังการสอนแบบบรรยายจากผู้วิจัยแล้ว โดยผู้วิจัยจะแนะนำให้บิดามารดา ได้พูดคุยกันโดยอิสระ หรือผู้วิจัยชวนบิดา มารดาพูดคุย ชักถามเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน เป็นการพูดคุยเพื่อนำเข้าสู่การสนทนาในขั้นต่อไป

1.2.2 ระยะสนทนา (Working Phase)

1.2.2.1 เป็นระยะที่บิดามารดา เริ่มฝึกทักษะการดูแลทารกแรกเกิด ภายใต้การดูแลแนะนำจากผู้วิจัย บิดาจะได้รับการแนะนำและอธิบายจากผู้วิจัยให้ดูแลพูดคุยกับมารดา ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาของการดูแลทารกแรกเกิดในเรื่อง การช่วยเหลือมารดาให้นมแก่ทารก การป้องกันการติดเชื้อแก่ทารก การดูแลด้านจิตใจและการส่งเสริมพัฒนาการของทารก การทำความสะอาดร่างกายทารก (การอาบน้ำ การสระผม การเปลี่ยนผ้าอ้อม และการสวมเสื้อผ้า) และการดูแลทารกเพื่อป้องกันอาการผิดปกติที่พบบ่อย

1.2.2.2 ในขณะที่บิดามารดา ฝึกทักษะการดูแลทารกแรกเกิดในแต่ละสถานการณ์ บิดามารดาจะได้รับคำแนะนำ คำอธิบาย จากผู้วิจัย ในการพูดคุยเกี่ยวกับทารกแรกเกิด มีการกระตุ้นและฝึกให้บิดามารดาฝึกกันพูดคุยกับทารกโดยตรง เนื้อหาการพูดคุยกับทารกแรกเกิด ได้แก่

- ด้านร่างกายทารก
- ด้านจิตใจทารก

1.2.2.3 ภายหลังจากบิดามารดา มีการพูดคุยกันในเรื่องที่เกี่ยวกับทารกแรกเกิดแล้ว จะเป็นการพูดคุยเกี่ยวกับความรู้สึกห่วงใยอาทรของบิดามารดาที่มีต่อกันและกัน

1.2.3 ระยะสิ้นสุด (Terminating place)

เป็นการพูดคุยกันภายหลังจากดูแลทารกแรกเกิดแล้ว การพูดคุยจะมีเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากการมีปฏิสัมพันธ์ในแต่ละเรื่อง เช่น

- ความรู้สึกต่อการดูแลทารกแรกเกิด
- ผลของการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดาและมารดาต่อ ความรู้ เจตคติ และทักษะ ของบิดาในการดูแลทารกแรกเกิดว่าเป็นอย่างไรบ้าง และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของแต่ละฝ่าย เพื่อการมีปฏิสัมพันธ์ครั้งต่อไป

2. กลุ่มควบคุม

2.1 สอนบิดาคนเดียวโดยไม่มีมารดาเข้าร่วมรับฟังด้วย การสอนจะเป็นการบรรยาย สาทิต เรื่องการดูแลทารกแรกเกิดโดยใช้หุ่นจำลองทารกแรกเกิดในระยะก่อนคลอดที่แผนกฝากครรภ์ เมื่อเข้าสู่ระยะหลังคลอดจะเป็นการสอน โดยให้บิดาปฏิบัติกิจการดูแลทารกแรกเกิดกับทารกจริง

การสอนในกลุ่มควบคุมจะสิ้นสุดเพียงแค่การบรรยายและสาธิต โดยไม่มีขั้นตอนการฝึกปฏิสัมพันธ์ของบิดามารดาและทารกในการดูแลทารกแรกเกิด

การดำเนินการทดลอง

1. ผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย เสนอต่อผู้อำนวยการและหัวหน้าฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลกาฬสินธุ์ เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัย

2. ผู้วิจัยดำเนินการทดลองซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

วัตถุประสงค์ในการดำเนินการทดลอง	การดำเนินการทดลอง	
	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
<p>ขั้นที่ 1. ระยะก่อนการทดลองที่แผนกฝากครรภ์</p> <p>1. เพื่อตรวจสอบและคัดเลือกรุ่นหัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนด</p> <p>2. เพื่อสร้างสัมพันธภาพและความคุ้นเคย พร้อมทั้งขอความร่วมมือในการทำวิจัย</p>	<p>1. วันอังคารและวันพุธ เวลา 7.00-12.00 น. ผู้วิจัยจะไปเยี่ยมฝากครรภ์ เนื่องจากทางโรงพยาบาลมีการเปิดให้บริการฝากครรภ์เฉพาะวันอังคารกับวันพุธ 2 วันเท่านั้นใน 1 สัปดาห์</p> <p>2. ผู้วิจัยแนะนำตนเอง รื่นจง โครงการวิจัยให้หญิงตั้งครรภ์ที่มาฝากครรภ์ซึ่งมีอายุครรภ์ได้ 35 สัปดาห์ และเป็นภรรยาของบิดาในกลุ่มตัวอย่างรับทราบเพื่อให้หญิงตั้งครรภ์เหล่านี้ นำสามีมาช่วยในการฝากครรภ์ครั้งต่อไป (โดยปกติหญิงตั้งครรภ์จะมาฝากครรภ์เพียงคนเดียว ไม่มีสามีมาช่วย) ในการนี้ผู้วิจัยจะนัดให้หญิงตั้งครรภ์ฝากครรภ์ครั้งต่อไปในวันจันทร์ของสัปดาห์ต่อไป</p>	<p>1. พบกับหญิงตั้งครรภ์ที่มาฝากครรภ์ในวันอังคารและวันพุธ เวลา 7.00-12.00 น.</p> <p>2. แนะนำตนเอง รื่นจงโครงการวิจัยให้หญิงตั้งครรภ์ที่มีคุณสมบัติที่กำหนดทราบ เพื่อให้สามีมาช่วยในการฝากครรภ์ครั้งต่อไป</p>

วัตถุประสงค์ในการดำเนินการ ทดลอง	การดำเนินการทดลอง	
	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
3. เพื่อแบ่งกลุ่มการสอน	<p>3. วันจันทร์เวลา 8.00-12.00 น. ผู้วิจัยนำให้หญิงตั้งครรภ์มาฝากครรภ์ พร้อมทั้งนำสามีซึ่งเป็นบิดาในกลุ่มตัวอย่างมาด้วย ผู้วิจัยจะตรวจสอบคุณสมบัติของบิดารับคู่บิดาที่มีคุณสมบัติเหมือนกัน (Matched Pair) คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. อายุเท่ากันหรือแตกต่างกันไม่เกิน 2 ปี 2. มีระดับการศึกษาเท่ากันหรือใกล้เคียงกัน 3. มีลักษณะครอบครัวคล้ายคลึงกัน <p>แล้วให้กลุ่มตัวอย่างแต่ละคู่จับฉลากเข้ากลุ่มทดลองหรือกลุ่มควบคุม ทุกวันจันทร์จะดำเนินการเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ จนได้กลุ่มตัวอย่าง 15 คู่</p>	3. แบ่งกลุ่มการสอนของกลุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่มควบคุม ตามคุณสมบัติที่กำหนด
4. เพื่อวัดความรู้ เจตคติ และทักษะของบิดาในการดูแลทารกแรกเกิดก่อนที่จะทำการสอนของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองก่อนการสอน	<p>4. ทดสอบก่อนการสอน (Pre-test) โดยให้บิดาทำแบบทดสอบความรู้ และแบบวัดเจตคติ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ใช้เวลาในการทำประมาณ 45 นาที - 1 ชั่วโมง ในระหว่างนี้ผู้วิจัยจะตรวจครรภ์ให้มารดาคลอดที่โรงพยาบาล ซึ่งใช้เวลาใกล้เคียงกับเวลาที่บิดาทำแบบทดสอบ</p> <p>จากนั้นผู้วิจัย สังเกตทักษะการดูแลทารกแรกเกิด และทักษะการมีปฏิสัมพันธ์ของบิดาในการดูแลทารกแรกเกิด โดยให้มารดามีส่วนร่วมด้วย ในการทดสอบก่อนสอนผู้วิจัย</p>	<p>4. ทดสอบก่อนการสอน (Pre-test) สอน โดยให้บิดาทำแบบทดสอบความรู้และแบบวัดเจตคติ ใช้เวลาประมาณ 45 นาที-1 ชั่วโมง จากนั้นผู้วิจัย สังเกตทักษะการดูแลทารกแรกเกิดและทักษะการมีปฏิสัมพันธ์ของบิดาในการดูแลทารกแรกเกิด โดยให้คำถาม "ถ้ามารดาจะให้ลูกสูดนมระยะหลังคลอด บิดาจะช่วยเหลือนมราคาอย่างไร" "ถ้าให้บิดาอาบน้ำลูก บิดาจะทำอย่างไร" "ถ้าให้บิดาเล่นกับลูก บิดาจะทำอย่างไร"</p>

วัตถุประสงค์ในการดำเนินการ ทดลอง	การดำเนินการทดลอง	
	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
5. เป็นการสอนเพื่อให้ความรู้ ครั้งแรกในเนื้อหาที่สอน 3 เรื่องแรก	<p>ใช้หุ่นจำลองทารกแรกเกิดแทน ทารกจริง โดยกำหนด สถานการณ์ให้บิดา ซึ่งใช้คำถาม ดังนี้</p> <p>“ถ้ามารดาจะให้ลูกดูดนมใน ระยะหลังคลอด บิดาจะช่วยเหลือ มารดาอย่างไร”</p> <p>“ถ้าให้บิดาอาบน้ำลูก บิดาจะ ทำอย่างไร”</p> <p>“ถ้าให้บิดาเล่นกับลูกบิดาจะ ทำอะไร”</p> <p>จากนั้นผู้วิจัยก็เริ่มสังเกตทักษะ ของบิดาในการดูแลทารกแรกเกิด และสังเกตทักษะการมีปฏิสัมพันธ์ ที่เกิดขึ้นระหว่างบิดาและมารดา ตามแบบสังเกตที่สร้างขึ้นกำหนด เวลาในการสังเกต 30 นาที ใน แต่ละสถานการณ์ แต่เมื่อปฏิบัติ จริงจะใช้เวลาไม่ถึง 30 นาที ทุกสถานการณ์เนื่องจากบิดายัง ไม่ได้รับการสอน</p> <p>5. เริ่มการสอนบิดามารดาเป็นคู่ ตามเนื้อหาในแผนการสอน ร่วมกับการมีปฏิสัมพันธ์ ระหว่างบิดาและมารดาครั้งที่ 1 เรื่อง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การช่วยเหลือมารดาให้นม แก่ทารก 2. การป้องกันการดิคเชื้อแก่ ทารก 3. การดูแลด้านจิตใจและการ ส่งเสริมพัฒนาการของทารก 	<p>5. เริ่มการสอนบิดาซึ่งเป็นการสอน ตามปกติ คือ สอนบิดาเพียง คนเดียว โดยไม่มีมารดา เข้าหึ่งด้วย เป็นการสอนครั้งที่ 1 ซึ่งใช้เนื้อหาการสอนชุดเดียวกับ กลุ่มทดลอง</p> <p>ในการสอนกลุ่มควบคุมจะ สอนก่อนกลุ่มทดลองใช้เวลา ประมาณ 30 นาที ในระหว่าง ที่สอนบิดา ผู้วิจัยให้มารดานั่งรอ นอกห้องโดยมีหนังสือเกี่ยวกับ</p>

วัตถุประสงค์ในการดำเนินการ ทดลอง	การดำเนินการทดลอง	
	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
6. เป็นการสอนเพื่อให้ความรู้ ครั้งแรกในเนื้อหาที่สอน 2 เรื่องหลัง	<p>ในการสอนกลุ่มทดลองจะสอน ภายหลังจากที่สอนกลุ่มควบคุม แล้ว ใช้เวลาในการสอนประมาณ 45 นาที</p> <p>หลังจากสอนนิคามาราคา กลุ่มนี้แล้วอนุญาตให้ กลับบ้าน แล้วนิคามาเรียนและ และฝากครรภ์ครั้งต่อไปในวัน พฤหัสบดีของสัปดาห์ต่อไป</p> <p>6. วันพฤหัสบดีเวลา 8.00-12.00 น. ซึ่งเป็นวันที่ผู้วิจัยนคิมาราคา กลุ่มทดลองมาเรียนและฝาก ครรภ์ครั้งที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการ สอนร่วมกับการมีปฏิสัมพันธ์ ระหว่างนิคามาและมารดา ครั้งที่ 2 โดยเนื้อหาการสอนจะครอบคลุม ในเรื่อง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การทำความสะอาดร่างกาย ทารก (การอาบน้ำ การสระผม การเปลี่ยนผ้าอ้อม และการสวม เสื้อผ้า) 2. การดูแลทารกเพื่อป้องกัน อาการผิดปกติที่พบบ่อย <p>หลังจากการสอนนิคามาราคา กลุ่มนี้จนครบ 2 ครั้ง ตาม กำหนด ผู้วิจัยให้มารดา ฝากครรภ์กับเจ้าหน้าที่ในแผนก ฝากครรภ์ตามปกติในวันอังคาร ของสัปดาห์ต่อไป</p>	<p>เด็ก การคลอด และแม่พันธุ์ เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพทั่วไป ให้อ่าน</p> <p>หลังจากการสอนนิคามาแล้ว ก็อนุญาตให้มารดาในกลุ่มนี้ กลับบ้าน แล้วนิคามาเรียนและ ฝากครรภ์ครั้งต่อไปในวันศุกร์ ของสัปดาห์ต่อไป</p> <p>6. วันศุกร์เวลา 8.00-12.00 น. ซึ่งเป็นวันที่ผู้วิจัยนคิมาราคา กลุ่มควบคุมมาเรียนและฝาก ครรภ์ครั้งที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการ สอนครอบคลุมในเรื่องเดียวกับ กลุ่มทดลอง แต่ไม่มีการสอน เรื่องการมีปฏิสัมพันธ์</p> <p>หลังจากการสอนนิคามาในกลุ่มนี้ จนครบ 2 ครั้ง ตามกำหนด ผู้วิจัยให้มารดาฝากครรภ์ กับเจ้าหน้าที่ในแผนกฝากครรภ์ ตามปกติในวันพุธของสัปดาห์ ต่อไป</p>

วัตถุประสงค์ในการดำเนินการ ทดลอง	การดำเนินการทดลอง	
	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
<p>วันที่ 2 ระยะเวลาหลังคลอดที่แผนก หลังคลอดในโรงพยาบาล</p> <p>1. เพื่อติดตามกลุ่มตัวอย่างจาก ระยะก่อนคลอดเมื่ออยู่ในระยะ หลังคลอด</p> <p>2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมตัวอย่างในระยะ หลังคลอดในห้องพักฟื้น หลังคลอด</p> <p>3. เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจ และมีทักษะมากขึ้นภายหลัง จากการสอนครั้งแรกในระยะ ก่อนคลอดที่แผนกฝากครรภ์ และเมื่อหลังคลอด 1 วันแรก การสอนในระยะนี้จะเป็น ลักษณะการสอนควบคู่ไปกับการ นิเทศ แนะนำ บิคาในเนื้อหา ที่เคสสอนมาแล้ว 3 เรื่องแรก</p> <p>4. เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจ และมีทักษะมากขึ้นภายหลัง จากการสอนครั้งแรกในระยะ ก่อนคลอดที่แผนกฝากครรภ์ และเมื่อหลังคลอด 1 วันแรก การสอนในระยะนี้จะเป็น ลักษณะการสอนควบคู่ไปกับการ</p>	<p>• ในระยะก่อนคลอดที่แผนกฝาก ครรภ์จะสอนบิคา มารดาให้ ฝึกปฏิบัติกับหุ่นจำลองทารก แรกเกิดแทนทารกจริง</p> <p>1. วันจันทร์-ศุกร์ เวลา 13.00- 15.00 น. และวันเสาร์-อาทิตย์ เวลา 8.00-12.00 น. ผู้วิจัยพบ กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดิมที่เคสสอน มาแล้วในระยะก่อนคลอด</p> <p>2. ผู้วิจัยพบบิคา มารดาในระยะ หลังคลอดแสดงความยินดีกับการ เป็นบิคา มารดาครั้งแรก</p> <p>3. ในระยะหลังคลอดวันที่ 1 เริ่มการสอนบิคา มารดาเป็นคู่ ตามเนื้อหาในแผนการสอน ร่วมกับการมีปฏิสัมพันธ์ ระหว่างบิคาและมารดาครั้งที่ 1 เรื่อง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การช่วยเหลือมารดาให้ ให้นมแก่ทารก 2. การป้องกันการติดเชื้อแก่ ทารก 3. การดูแลด้านจิตใจและการ ส่งเสริมพัฒนาการของทารก <p>4. ในระยะหลังคลอดวันที่ 2 เริ่ม การสอนบิคา มารดาครั้งที่ 2 เรื่อง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การทำความสะอาดร่างกาย ทารก (การอาบน้ำ การสระผม การเปลี่ยนผ้าอ้อม และการสวมเสื้อผ้า) 	<p>1. พบกลุ่มตัวอย่างในระยะ หลังคลอด</p> <p>2. แสดงความยินดีกับการเป็น บิคา มารดาครั้งแรก</p> <p>3. ในระยะหลังคลอดวันที่ 1 เริ่มการสอนบิคา ซึ่งเป็นการสอน ตามปกติ คือ สอนบิคาเพียง คนเดียวโดยไม่มีการแนะนำรับ ฟังด้วยเนื้อหาที่สอนเช่นเดียวกับ กลุ่มทดลอง</p> <p>4. ในระยะหลังคลอดวันที่ 2 เริ่มการสอนบิคาครั้งที่ 2 ซึ่งใช้ เนื้อหาการสอนชุดเดียวกับกลุ่ม ทดลองจะเป็นการสอนบิคาโดย ให้ฝึกปฏิบัติกับทารกจริง (แต่ไม่มีการมีปฏิสัมพันธ์ ระหว่างบิคาและมารดา)</p>

วัตถุประสงค์ในการดำเนินการ ทดลอง	การดำเนินการทดลอง	
	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
การนิเทศ แนะนำ บิดาในเนื้อหา ที่เขยยอนมาแล้ว 3 เรื่องหลัง	<p>2. การดูแลทารกเพื่อป้องกัน อาการผิดปกติที่พบบ่อย * ในระยะหลังคลอดที่แผนก หลังคลอดในโรงพยาบาลจะเป็น การชอนบิคาโดยให้ฝึกปฏิบัติ กับทารกจริง</p> <p>ลักษณะการชอนจะควบคุมไป กับการนิเทศและชอนทั้งหมด 2 ครั้ง เนื้อหาแบ่งเป็น 2 คอน เช่นเดียวกับที่ชอนในแผนก ฝากครรภ์</p>	<p>ลักษณะการชอนจะควบคุมไป กับการนิเทศและชอนทั้งหมด 2 ครั้ง เนื้อหาแบ่งเป็น 2 คอน เช่นเดียวกับที่ชอนในแผนก ฝากครรภ์</p>
<p>ขั้นที่ 3 ระยะหลังคลอดที่บ้าน</p> <p>1. เพื่อเว้นระยะเวลาให้บิดามารดา ได้พบกับประสบการณ์ในระยะ หลังคลอดด้วยตนเองว่าจะต้อง เผชิญกับอะไรบ้างในการรับ บทบาทบิดามารดาเมื่ออยู่บ้าน</p> <p>2. เพื่อติดตามเยี่ยมหลังคลอดและ ติดตามความก้าวหน้าของการ ชอนของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม รวมทั้งประเมินปัญหาและความ ต้องการของบิดามารดา เมื่อต้อง ดูแลทารกแรกเกิดที่บ้าน</p> <p>3. เพื่อชอนและนิเทศบิดามารดา ในการดูแลทารกแรกเกิด ให้ ความช่วยเหลือในการประยุกต์ ความรู้ที่ได้จากโรงพยาบาลมา ใช้ที่บ้าน ซึ่งมีสภาพแวดล้อมและ สถานการณ์ที่แตกต่างกัน ใน เนื้อหาการชอน 3 เรื่องแรก</p>	<p>1. เมื่อก่อนตัวอย่างได้รับอนุญาต จากแพทย์ให้กลับบ้านได้จึงเป็น กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการชอน มาแล้วทั้งในระยะก่อนคลอดที่ แผนกฝากครรภ์และระยะ หลังคลอดในโรงพยาบาล ผู้วิจัย จะเว้นระยะให้บิดามารดาดูแล ทารกแรกเกิดเองที่บ้านเป็นเวลา 3 วัน</p> <p>2. ครบระยะหลังคลอดที่บ้าน 3 วัน ผู้วิจัยจะติดตามเยี่ยมหลังคลอด</p> <p>3. วันจันทร์-ศุกร์ เวลา 15.00- 18.00 น. และวันเสาร์-อาทิตย์ เวลา 13.00-18.00 น. เมื่อครบ ระยะหลังคลอดที่บ้าน วันที่ 4 ผู้วิจัยเยี่ยมหลังคลอดที่บ้าน ครั้งที่ 1 เพื่อชอนและนิเทศบิดา มารดาตามเนื้อหาในแผนการ ชอนร่วมกับการปฏิบัติงานพันธ</p>	<p>1. เว้นระยะบิดามารดาดูแลทารก แรกเกิดเองที่บ้านเป็นเวลา 3 วัน</p> <p>2. ผู้วิจัยติดตามเยี่ยมหลังคลอด</p> <p>3. ครบระยะหลังคลอดที่บ้าน วันที่ 4 ผู้วิจัยเยี่ยมหลังคลอด ที่บ้านครั้งที่ 1 เพื่อชอนและ นิเทศบิดา เป็นการชอนตามปกติ</p>

วัตถุประสงค์ในการดำเนินการ ทดลอง	การดำเนินการทดลอง	
	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
4. เพื่อสอนและนิเทศนิเทศมารดา ในการดูแลทารกแรกเกิด ให้ ความช่วยเหลือในการประสุกต์ ความรู้ที่ได้จากโรงพยาบาลมาใช้ ที่บ้าน ซึ่งมีสภาพแวดล้อมและ สถานการณ์ที่แตกต่างกันใน เนื้อหาการสอน 3 เรื่องหลัง	ระหว่างบิดาและมารดา เรื่อง 1. การช่วยเหลือมารดาให้แม่ แม่ทารก 2. การป้องกันการติดเชื้อแม่ ทารก 3. การดูแลด้านจิตใจและการ ส่งเสริมพัฒนาการของทารก 4. ครบระยะหลังคลอดที่บ้าน วันที่ 5 ผู้วิจัยเยี่ยมหลังคลอด ที่บ้านครั้งที่ 2 เพื่อสอนและ นิเทศนิเทศตามแผนการสอน ร่วมกับการนิปฏิบัติสัมพันธ์ เรื่อง 1. การทำความสะอาดร่างกาย ทารก (การอาบน้ำ การสระผม การเปลี่ยนผ้าอ้อม และการ สวมเสื้อผ้า) 2. การดูแลเพื่อป้องกันอาการ ผิดปกติที่พบบ่อย • ในระยะหลังคลอดที่บ้าน เป็นการสอนให้บิดาฝึกทักษะ กับทารกแรกเกิดจริง การสอน จะเป็นลักษณะการสอนและ การติดตามเมื่อมาหลังคลอดที่บ้าน สอนทั้งหมด 2 ครั้ง เนื้อหา แบ่งเป็น 2 คอนเร้นเดิยกับที่ สอนในแผนกฝากครรภ์และ ระยะหลังคลอดในโรงพยาบาล	4. ครบระยะหลังคลอดที่บ้าน วันที่ 5 ผู้วิจัยเยี่ยมหลังคลอด ที่บ้านครั้งที่ 2 เพื่อสอนและ นิเทศนิเทศ เป็นการสอนตาม ปกติ
5. เพื่อให้บิดาฝึกทักษะในการ ดูแลทารกแรกเกิดเองที่บ้าน	5. ภายหลังเยี่ยมคลอดที่บ้านผู้วิจัย เว้นระยะ ให้บิดาฝึกทักษะ ใน การดูแลทารกแรกเกิดที่บ้าน เป็นเวลา 1 สัปดาห์	5. เยี่ยมหลังคลอดที่บ้านและเว้น ระยะ ให้บิดาฝึกทักษะ ในการ ดูแลทารกแรกเกิดที่บ้านเป็น เวลา 1 สัปดาห์

วัตถุประสงค์ในการดำเนินการ ทดลอง	การดำเนินการทดลอง	
	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
6. เพื่อวัดความรู้ เจตคติ และทักษะ ของบิดาในการดูแลทารกแรกเกิด ภายหลังได้รับการสอนของ กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม	<p>6. ทดสอบหลังการสอน (Post- test) โดยให้บิดาทำแบบทดสอบ ความรู้ แบบวัดเจตคติ จากนั้น ผู้วิจัยสังเกตทักษะการดูแลทารก แรกเกิดและทักษะการมี ปฏิสัมพันธ์ของบิดาในการดูแล ทารกแรกเกิด โดยให้บิดาปฏิบัติ กับทารกจริง ผู้วิจัยใช้วิธีสังเกต แบบมีส่วนร่วม ในการสังเกต ทักษะการมีปฏิสัมพันธ์ผู้วิจัย ปฏิบัติ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ในขณะที่มารดาให้นมแก่ทารก ผู้วิจัยกำหนดเวลาในการสังเกต 30 นาที เริ่มจากการเตรียมให้ นม โดยทารกต้องดูดนมอย่าง ต่อเนื่อง ถ้าในขณะที่สังเกต ทารกใช้เวลาดูดนมไม่ถึง 30 นาที (ทารกอาจจะหลับ, งอแง, ร้องไห้, ไม่ยอมดูดนม คือ) ผู้วิจัยจะยกเลิกการสังเกต ครั้งนี้ แล้วเริ่มสังเกตใหม่จน ทารกใช้เวลาดูดนมอย่าง ต่อเนื่องครบ 30 นาที - ส่วนการดูแลด้านจิตใจและการ ส่งเสริมพัฒนาการของทารก ผู้วิจัยไม่กำหนดเวลาในการ สังเกตที่แน่นอน แต่จะใช้คำถาม ดังนี้ <p>“การกระตุ้นพัฒนาการลูกด้าน การมอง, การฟัง, การสัมผัส, การรับรส-รับกลิ่น และการ เคลื่อนไหว ทำอย่างไรบ้าง”</p>	<p>6. ทดสอบหลังการสอน (Post- test) ด้านความรู้ เจตคติ และ ทักษะในการดูแลทารกแรกเกิด เช่นเดียวกับกลุ่มทดลอง</p>

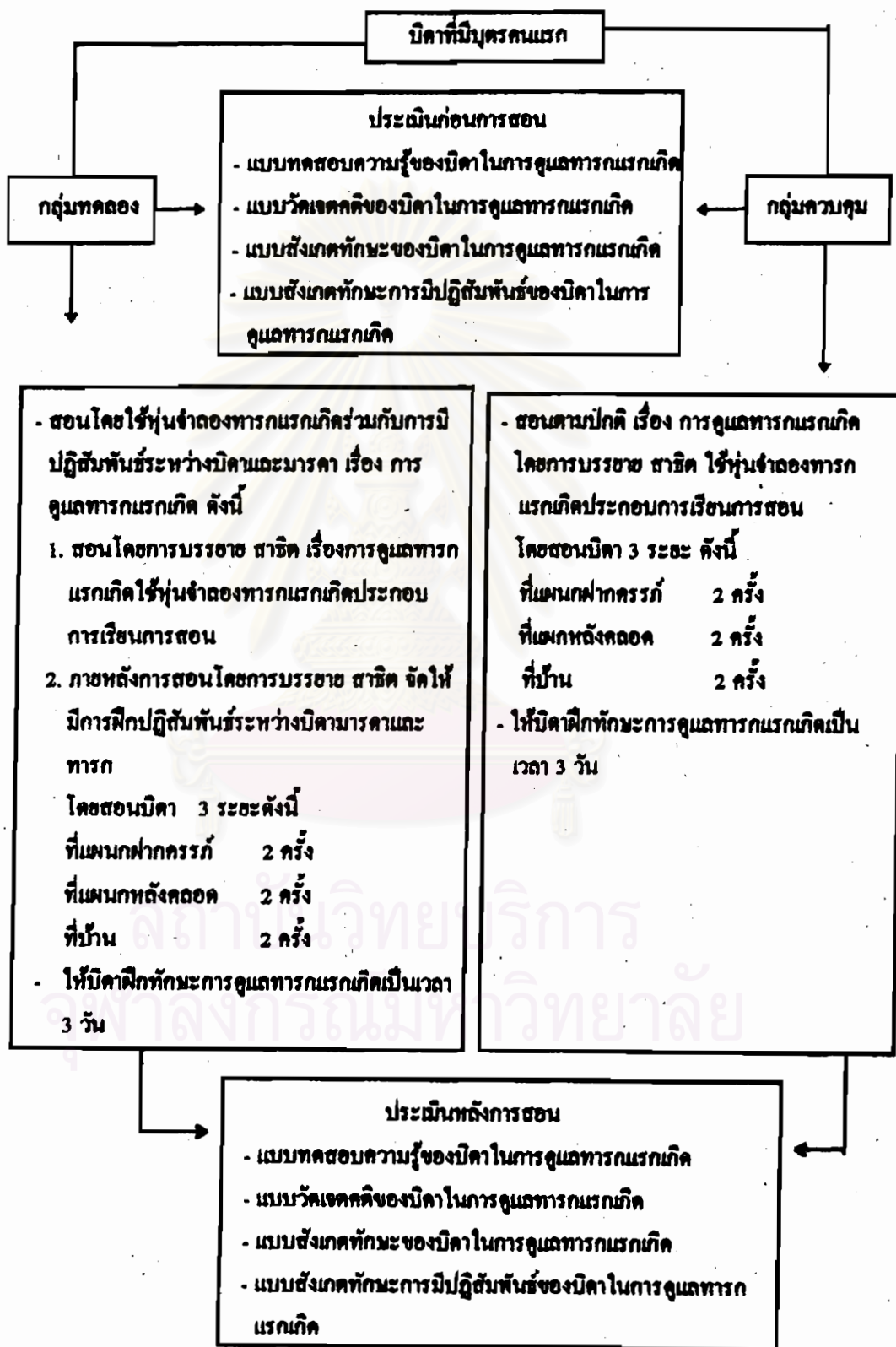
วัตถุประสงค์ในการดำเนินการทดลอง	การดำเนินการทดลอง	
	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
	<p>จากนั้นให้บิดามารดากับลูกตามพัฒนาการด้านต่าง ๆ</p> <p>- การทำความสะอาดร่างกายทารก ผู้วิจัยไม่กำหนดเวลาในการสังเกตที่แน่นอน ขึ้นอยู่กับบิดามารดาแต่ละคู่ว่าจะใช้เวลาในการทำความสะอาดร่างกายทารกนานเท่าใด</p>	

3. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปใช้การแจกแจงความถี่และคำนวณเป็นร้อยละ
2. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ ของบิดาในการดูแลทารกแรกเกิดในกลุ่มที่ได้รับการสอน โดยใช้หุ้่นจำลองร่วมกับการมีปฏิสัมพันธ์ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ค่าทดสอบที (Paired t-test)
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ ของบิดาในการดูแลทารกแรกเกิด ในกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้หุ้่นจำลองร่วมกับการมีปฏิสัมพันธ์และกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติ โดยใช้ค่าทดสอบที (Independent t-test)

สรุปขั้นตอนการทดลอง

รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างและวันที่ทำการสอน

ล.ร.	ชื่อ	อายุ	การศึกษา	ลักษณะครอบครัว	กลุ่มทดลอง					
					วันที่สอนสถานที่					
					แผนกฝึกกรรม		แผนกหญิงคตอศ		ที่บ้าน	
ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2					
1.	นาย น1	23	ป.6	ชาย	3 มี.ย. 39	13 มี.ย.39	11 ต.ค.39	12 ต.ค.39	17 ต.ค. 39	18 ต.ค. 39
2.	นาย น2	26	ม.6	เดี่ยว	3 มี.ย. 39	13 มี.ย.39	13 ก.ค.39	14 ก.ค.39	18 ก.ค. 39	19 ก.ค. 39
3.	นาย น3	27	ป.6	ชาย	3 มี.ย. 39	13 มี.ย.39	6 ก.ค.39	7 ก.ค.39	11 ก.ค. 39	12 ก.ค. 39
4.	นาย น4	18	ม.6	ชาย	10 มี.ย. 39	20 มี.ย.39	16 ก.ค.39	17 ก.ค.39	22 ก.ค. 39	23 ก.ค. 39
5.	นาย น5	19	ม.6	เดี่ยว	10 มี.ย. 39	20 มี.ย.39	1 ก.ค.39	2 ก.ค.39	6 ก.ค. 39	7 ก.ค. 39
6.	นาย น6	34	ม.6	ชาย	10 มี.ย. 39	20 มี.ย.39	2 ก.ค.39	3 ก.ค.39	7 ก.ค. 39	8 ก.ค. 39
7.	นาย น7	25	ป.6	เดี่ยว	17 มี.ย. 39	27 มี.ย.39	7 ก.ค.39	8 ก.ค.39	12 ก.ค. 39	13 ก.ค. 39
8.	นาย น8	22	ป.6	ชาย	17 มี.ย. 39	27 มี.ย.39	9 ก.ค.39	10 ก.ค.39	17 ก.ค. 39	18 ก.ค. 39
9.	นาย น9	28	ม.6	ชาย	24 มี.ย. 39	4 ก.ค.29	15 ก.ค.39	16 ก.ค.39	21 ก.ค. 39	22 ก.ค. 39
10.	นาย น10	21	ม.6	ชาย	24 มี.ย. 39	4 ก.ค.39	2 ต.ค.39	3 ต.ค.39	7 ต.ค. 39	8 ต.ค. 39
11.	นาย น11	32	ม.6	ชาย	24 มี.ย. 39	4 ก.ค.39	9 ต.ค.39	10 ต.ค.39	16 ต.ค. 39	17 ต.ค. 39
12.	นาย น12	22	ป.6	ชาย	1 ก.ค. 39	11 ก.ค.39	28 ก.ค.39	29 ก.ค.39	3 ต.ค. 39	4 ต.ค. 39
13.	นาย น13	19	ป.6	ชาย	8 ก.ค. 39	18 ก.ค.39	29 ก.ค.39	30 ก.ค.39	4 ต.ค. 39	5 ต.ค. 39
14.	นาย น14	27	ม.6	ชาย	29 ก.ค. 39	1 ต.ค.39	14 ต.ค.39	15 ต.ค.39	19 ต.ค. 39	20 ต.ค. 39
15.	นาย น15	27	ป.6	ชาย	29 ก.ค. 39	8 ต.ค.39	21 ต.ค.39	22 ต.ค.39	27 ต.ค. 39	28 ต.ค. 39

รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างและวันที่ทำการสอน

คนที่	ชื่อ	อายุ	การศึกษา	ลักษณะครอบครัว	กลุ่มควบคุม					
					แผนกฝึกครรภ์		วันที่สอน/สถานที่		ที่บ้าน	
					ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2
1.	นาย น1	21	ป.6	ชาย	3 มี.ช. 39	14 มี.ช.39	20 ก.ค.39	21 ก.ค.39	25 ก.ค. 39	26 ก.ค. 39
2.	นาย น2	25	ม.6	เดี่ยว	3 มี.ช. 39	14 มี.ช.39	8 ก.ค.39	9 ก.ค.39	13 ก.ค. 39	14 ก.ค. 39
3.	นาย น3	26	ป.6	ชาย	17 มี.ช. 39	28 มี.ช.39	19 ก.ค.39	20 ก.ค.39	24 ก.ค. 39	25 ก.ค. 39
4.	นาย น4	19	ม.6	ชาย	22 ก.ค. 39	2 ธ.ค.39	22 ธ.ค.39	23 ธ.ค.39	27 ธ.ค. 39	28 ธ.ค. 39
5.	นาย น5	17	ม.6	เดี่ยว	24 มี.ช. 39	5 ก.ค.39	19 ก.ค.39	20 ก.ค.39	24 ก.ค. 39	25 ก.ค. 39
6.	นาย น6	33	ม.6	ชาย	8 ก.ค. 39	19 ก.ค.39	2 ธ.ค.39	3 ธ.ค.39	7 ธ.ค. 39	8 ธ.ค. 39
7.	นาย น7	24	ป.6	เดี่ยว	5 ธ.ค. 39	16 ธ.ค.39	31 ธ.ค.39	1 ก.ช.39	6 ก.ช. 39	7 ก.ช. 39
8.	นาย น8	24	ป.6	ชาย	17 มี.ช. 39	28 มี.ช.39	16 ก.ค.39	17 ก.ค.39	22 ก.ค. 39	23 ก.ค. 39
9.	นาย น9	30	ม.6	ชาย	3 มี.ช.39	14 มี.ช.39	12 ก.ค.39	13 ก.ค.39	17 ก.ค. 39	18 ก.ค. 39
10.	นาย น10	22	ม.6	ชาย	15 ก.ค. 39	26 ก.ค.39	6 ธ.ค.39	7 ธ.ค.39	18 ธ.ค. 39	19 ธ.ค. 39
11.	นาย น11	33	ม.6	ชาย	1 ก.ค. 39	12 ก.ค.39	30 ก.ค.39	31 ก.ค.39	8 ธ.ค. 39	9 ธ.ค. 39
12.	นาย น12	23	ป.6	ชาย	1 ก.ค. 39	12 ก.ค.39	27 ก.ค.39	28 ก.ค.39	1 ธ.ค. 39	2 ธ.ค. 39
13.	นาย น13	21	ป.6	ชาย	17 มี.ช. 39	28 มี.ช.39	27 ก.ค.39	28 ก.ค.39	2 ธ.ค. 39	3 ธ.ค. 39
14.	นาย น14	26	ม.6	ชาย	29 ก.ค. 39	2 ธ.ค.39	21 ธ.ค.39	22 ธ.ค.39	26 ธ.ค. 39	27 ธ.ค. 39
15.	นาย น15	26	ป.6	ชาย	15 ก.ค. 39	26 ก.ค.39	5 ธ.ค.39	6 ธ.ค.39	14 ธ.ค. 39	15 ธ.ค. 39